

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ РОЗБІЖНОСТІ ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК

У статті обґрунтовано концептуальні засади розмежування понять «інвестиційна діяльність» та «інвестиційна активність» у контексті системи інвестиційного розвитку підприємства. На основі критичного аналізу наукових підходів вітчизняних і зарубіжних дослідників визначено, що відсутність єдиного трактування цих категорій зумовлює методологічну невизначеність при оцінюванні інвестиційних процесів. Уточнено сутність понять: інвестиційна діяльність – як цілеспрямованого, системно організованого процесу формування, розподілу та використання інвестиційних ресурсів, спрямованого на реалізацію стратегічних цілей розвитку підприємства чи економіки загалом, натомість інвестиційна активність – як інтегральної характеристики інтенсивності, результативності та динамічності процесів інвестування, що відображає рівень зацікавленості, готовності й здатності економічних суб'єктів до здійснення інвестиційних дій. Інвестиційна діяльність відображає, насамперед, кількісні обсяги інвестування, що можуть доповнюватися якісними та стратегічними аспектами, такими як вибір пріоритетних напрямів інвестування, формування інвестиційної політики, визначення видів інвестицій та організація взаємодії з інвесторами. Інвестиційна активність, у свою чергу, має більш виражений кількісний вимір, що знаходить відображення у таких показниках, як загальні обсяги інвестицій, частка прибутку, спрямована на інвестування, динаміка інвестиційних потоків, а також різні коефіцієнти та індекси інвестиційної ефективності. Обґрунтовано причинно-наслідковий зв'язок між цими категоріями: діяльність виступає процесом, а активність – результатом її реалізації. Запропоновано узагальнену схему взаємодії інвестиційної діяльності та інвестиційної активності як елементів єдиної системи інвестиційного розвитку підприємства. Авторський підхід до структуризації понять забезпечує більш точне методичне підґрунтя для аналізу інвестиційних процесів і розроблення стратегій підвищення інвестиційної активності підприємств.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, інвестиційна активність, інвестиційний розвиток, підприємство, інвестиційна стратегія, ефективність інвестицій.

Постановка проблеми. У сучасних умовах трансформації національної економіки, посилення глобальної конкуренції та зростання ролі інновацій у забезпеченні сталого розвитку актуалізується необхідність чіткого розмежування ключових категорій інвестиційної сфери. Одними з базових понять, що визначають логіку формування інвестиційної політики підприємств і держави, є «інвестиційна діяльність» та «інвестиційна активність». Незважаючи на широке використання цих термінів у науковій і практичній площині, у вітчизняній та зарубіжній літературі досі немає єдиного підходу до їх трактування.

Неузгодженість у використанні зазначених термінів ускладнює проведення кількісного та якісного аналізу інвестиційних процесів, перешкоджає ефективному управлінню інвестиційними потоками, а також створює методологічні суперечності у визначенні рівня інвестиційного розвитку суб'єктів господарювання. Зокрема, термін «інвестиційна діяльність» здебільшого використовується для позначення процесу здійснення інвестицій, тоді як «інвестиційна активність» – для характеристики інтенсивності, динаміки та результативності цих процесів.

Аналіз останніх публікацій. Вітчизняне законодавство дає формальну, широкомасштабну дефініцію інвестицій та інвестиційної діяльності, що включає як матеріальні, так і інтелектуальні об'єкти інвестування; цей підхід підкреслює інституційно-правовий характер діяльності як сукупності практичних дій щодо реалізації інвестицій. Але Закон України «Про інвестиційну діяльність» (1991 р., зі змінами) не визначає поняття «інвестиційної активності» як окремого терміну, оперуючи лише поняттям «інвестиційна діяльність». «Інвестиційною діяльністю є сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій» [4, ст.2].

Методологія Державного Комітету Статистики України визначає інвестиційну активність імпліцитно через показники: обсяг капітальних інвестицій; індекс капітальних інвестицій (% до попереднього періоду); темпи зростання/скорочення інвестицій [3].

Вітчизняні науковці дедалі частіше трактують інвестиційну діяльність як системний, управлінсько-організаційний процес (планування, відбір проєктів, фінансування, контроль) і підкреслюють її стратегічну роль у формуванні інвестиційного потенціалу підприємства. Цей напрям представлений як у навчальній та методичній літературі, так і в монографіях із інвестиційного менеджменту [5; 6].

Так, у праці [1] інвестиційна діяльність підприємства трактується як сукупність практичних дій суб'єкта господарювання, спрямованих на реалізацію інвестиційної стратегії, формування, оновлення та ефективне використання інвестиційних ресурсів. Такий підхід підкреслює процесуальний характер інвестиційної діяльності, що охоплює етапи підготовки, обґрунтування, реалізації та контролю інвестиційних проєктів. Натомість інвестиційна активність, за І.А. Бланком, визначається як інтенсивність здійснення підприємством реальних і фінансових інвестицій у певному періоді, що характеризується сукупністю кількісних та якісних показників інвестиційної діяльності.

Отже, узагальнюючи результати проведеного аналізу, можна зробити висновок, що у науковій думці спостерігається поступова еволюція від нормативно-правового трактування інвестиційної діяльності до її розуміння як цілісної системи управлінських процесів, спрямованих на забезпечення стійкого розвитку підприємства. Водночас поняття «інвестиційна активність» продовжує залишатися недостатньо інституціоналізованим і використовується переважно як аналітична або оцінювальна категорія, що відображає рівень динаміки та інтенсивності реалізації інвестиційної політики підприємства. Незважаючи на значну кількість наукових напрацювань, залишається відкритим питання чіткого концептуального розмежування цих понять, їх

взаємозв'язку та взаємозумовленості у контексті системного підходу до інвестиційного розвитку.

Невирішені частини проблеми. Проведення концептуального розмежування понять «інвестиційна діяльність» та «інвестиційна активність» сприятиме поглибленню теоретичних засад інвестиційного менеджменту, уточненню термінологічного апарату економічної науки та підвищенню ефективності управлінських рішень у сфері інвестування.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні та концептуальному розмежуванні понять «інвестиційна діяльність» та «інвестиційна активність», а також у визначенні їх взаємозалежності у системі управління інвестиційними процесами на рівні підприємства та економіки загалом.

Для досягнення поставленої мети визначено такі **завдання**:

1. Проаналізувати існуючі наукові підходи до трактування понять «інвестиційна діяльність» та «інвестиційна активність».
2. Виявити сутнісні та структурні відмінності між зазначеними категоріями.
3. Сформулювати авторське бачення концептуального співвідношення досліджуваних понять.

Методологія дослідження. Теоретико-методологічною основою дослідження є праці вітчизняних та зарубіжних учених у сфері інвестиційного менеджменту та економічної теорії розвитку. Для досягнення мети використано такі методи: системного підходу – для виявлення взаємозв'язку між інвестиційною діяльністю та активністю; порівняльного аналізу – для зіставлення наукових підходів і дефініцій понять; логіко-структурного аналізу – для побудови авторської концепції розмежування категорій; узагальнення – для формулювання висновків та рекомендацій.

Результати дослідження. З наукової точки зору, визначення відмінностей між інвестиційною діяльністю та інвестиційною активністю є фундаментально важливим для точності економічного аналізу та теоретичної строгості.

Інвестиційна діяльність представляє процесуальний концепт – сукупність дій, операцій та процедур, спрямованих на здійснення інвестицій: вибір об'єктів, залучення ресурсів, планування, контроль, реалізацію інвестиційних проєктів. Це більш ширше поняття, що охоплює весь процес інвестування як дію. У своєму дослідженні Кривов'язук уточнює сутність інвестиційної діяльності, і надає методику аналізу і рекомендації щодо поліпшення ефективності саме діяльності як процесу [5].

Як зазначають Fazzari, Hubbard, and Petersen (1988) у класичній роботі «Financing Constraints and Corporate Investment», інвестиційна діяльність описується через механізми прийняття рішень, джерела фінансування та структуру капіталовкладень. Автори операціоналізують діяльність через абсолютні показники капітальних видатків (валові інвестиції, валові інвестиції фірми у період t) та їх структурні компоненти [9, с. 141-145].

Інвестиційна активність, навпаки, є характеристичним концептом — це міра інтенсивності, динамічності та результативності інвестиційної діяльності. Часто це характеристика або показник того, як активно підприємство здійснює інвестиційну діяльність, тобто відображає ступінь реалізації інвестиційних дій, обсяг інвестування, темпи змін, динаміку інвестицій, ефективність використання ресурсів і можливостей. Це поняття більш вимірне, фокусоване на кількісних параметрах.

В статті [2] розглядається інвестиційна активність підприємств через здійснення аналізу темпів, ресурсів, динаміки включення інвестицій у діяльність бізнесу.

Зарубіжні науковці Bond та Van Reenen у комплексному огляді «Microeconomic Models of Investment and Employment» визначають активність через норму інвестування (рівень інвестицій як відношення обсягу інвестицій до капіталу) та її чутливість до економічних факторів (еластичності), що дозволяє порівнювати інвестиційну поведінку різних фірм незалежно від їх розміру [7, с. 4420-4425].

Ключова наукова відмінність полягає у рівні абстракції:

- інвестиційна діяльність: What firms do (що роблять фірми)?;
- інвестиційна активність: How intensively they do it (наскільки інтенсивно вони це роблять?).

Mayorova, Shulga, and Yuzva (2020) у статті «Investment Activity of Business Entities: Essence, Factors of Influence and Modern Tendencies» формалізують цю відмінність, наголошуючи, що інвестиційна активність є інтегральною характеристикою інтенсивності, масштабності та результативності інвестиційних процесів, тоді як інвестиційна діяльність є самим процесом реалізації інвестицій [11, с. 47]. Автори підкреслюють, що активність включає не лише кількісні показники (обсяг інвестицій), але й якісні виміри (швидкість реакції на зміни, адаптивність, ефективність конвертації інвестицій у результати).

Отже, інвестиційна діяльність підприємства – це комплекс взаємопов'язаних процесів, що охоплюють підготовку, реалізацію та управління інвестиційними проектами, а також формування інвестиційної політики, спрямованої на забезпечення стратегічного розвитку підприємства. Вона відображає цілеспрямований процес використання інвестиційних ресурсів для досягнення довгострокових економічних результатів.

Інвестиційна активність підприємства – це інтегральна характеристика, що відображає рівень інтенсивності, масштабів і результативності здійснення інвестиційної діяльності, вимірюється через її обсяги, темпи зростання та динаміку змін у часі. Вона демонструє фактичний ступінь реалізації інвестиційного потенціалу та ефективність використання інвестиційних ресурсів.

Таким чином, інвестиційна діяльність виступає причиною, що ініціює процес формування і використання інвестиційних ресурсів, тоді як інвестиційна активність є наслідком цього процесу, відображаючи його результативність та динамічність. Іншими

словами, діяльність визначає що і як інвестується, а активність – наскільки інтенсивно та ефективно реалізуються ці процеси.

Узагальнена різниця між поняттями «інвестиційна діяльність» та інвестиційна активність» представлена в табл. 1.

Таблиця 1

Узагальнені основні відмінності понять «інвестиційна діяльність» та «інвестиційна активність»

Аспект	Інвестиційна діяльність	Інвестиційна активність
1	2	3
Сутність	Процес, сукупність дій	Характеристика інтенсивності
Зміст і спрямованість	Виступає процесом реалізації інвестиційних рішень і управління ресурсами, спрямованими на досягнення стратегічних цілей розвитку.	Характеризує інтенсивність і результативність здійснення інвестиційної діяльності, відображаючи ступінь активізації інвестиційних процесів.
Рівень прояву	Є об'єктивним процесом, що реалізується на мікро-, мезо- та макрорівнях економіки.	Має відносно суб'єктивний характер, оскільки залежить від мотивації, ініціативності та готовності економічних суб'єктів до інвестування.
Фокус	ЩО і ЯК інвестується	НАСКОЛЬКИ інтенсивно інвестується
Орієнтація на результат	Спрямована на досягнення економічного ефекту через реалізацію інвестиційних програм і проектів.	Відображає ступінь ефективності та темпів досягнення результатів інвестиційної діяльності.
Регулювання	Законодавче регламентування	Ринкова детермінація
Часовий аспект	Статичний (звітний період)	Динамічний (тренд, зміни)
Кількісність / вимірність	Відображає кількісні обсяги інвестування, що реалізуються у процесі здійснення інвестиційних проектів.	Має більш виражений кількісний вимір, який характеризується динамікою обсягів інвестицій, часткою прибутку, спрямованою на інвестування, та інвестиційними коефіцієнтами й індексами.
Якісні характеристики	Може мати якісний і стратегічний характер: вибір напрямів інвестування, формування інвестиційної політики, визначення видів інвестицій, організація взаємодії з інвесторами.	Включає якісні параметри, що відображають швидкість реагування на зміни зовнішнього середовища, рівень адаптивності підприємства та ефективність трансформації інвестиційних ресурсів у результати діяльності.

1	2	3
Управління	Операційне управління Планування інвестиційних проєктів Бюджетування капітальних витрат Контроль виконання інвестиційних програм Звітність про інвестиційні операції	Стратегічне управління Оптимізація норми інвестування Підвищення швидкості окупності інвестицій Стимулювання інвестиційної динаміки Збільшення частки інвестицій у валовому продукті Оцінка стану та ефективності інвестицій (інвестиційних проєктів)
Аналітичний інструментарій	Структурний аналіз інвестицій Аналіз джерел фінансування Оцінка ефективності проєктів (NPV, IRR) Портфельний аналіз	Коефіцієнтний аналіз (рівень активності) Трендовий аналіз динаміки Порівняльний аналіз інвестиційних проєктів в певній галузі Факторний аналіз детермінант активності
Вимірювання	Абсолютні показники (грн, \$)	Відносні показники (коефіцієнти, індекси)
Статистичний. облік згідно Держслужби статистики України	Обсяг капітальних інвестицій (млн грн) Структура за видами активів Джерела фінансування	Індекс інвестиційної активності Темп зростання/зниження інвестицій Питома вага інвестицій у ВВП
Науковий акцент	Теоретичне обґрунтування, моделювання, методологія, системність, політика, правове регулювання.	Емпіричні дослідження, статистичний аналіз, аналіз динаміки, порівняння між підприємствами/галузями, вимірювання ефективності.

Джерело: узагальнено та доповнено автором на основі [8; 10]

Отже, інвестиційна діяльність розглядається як процес реалізації інвестиційних рішень і цілеспрямованого управління фінансовими, матеріальними та інтелектуальними ресурсами, орієнтований на досягнення стратегічних цілей розвитку підприємства чи економіки загалом. Вона передбачає комплекс організаційно-економічних дій, спрямованих на формування, розподіл і використання інвестиційних ресурсів у рамках довгострокових програм розвитку. Натомість інвестиційна активність характеризує інтенсивність, динаміку та результативність здійснення інвестиційної діяльності, відображаючи рівень залученості економічних суб'єктів до інвестиційних процесів, а також ступінь їх активізації під впливом внутрішніх і зовнішніх чинників.

Інвестиційна діяльність має об'єктивний характер і реалізується на всіх рівнях економічної системи – мікро-, мезо- та макрорівнях, формуючи структурні пропорції та впливаючи на темпи економічного зростання. Водночас інвестиційна активність має відносно суб'єктивний вимір, оскільки залежить від мотивації, ініціативності, готовності

економічних агентів до інвестування, їхніх очікувань та поведінкових реакцій на зміни економічного середовища.

Якщо інвестиційна діяльність відповідає на питання «що» і «як» інвестується – тобто визначає напрями, форми та інструменти інвестування, – то інвестиційна активність концентрується на вимірюванні того, «наскільки інтенсивно» відбуваються інвестиційні процеси, зокрема через оцінку динаміки обсягів, структури та результативності інвестицій.

Інвестиційна діяльність спрямована на досягнення економічного ефекту шляхом реалізації інвестиційних програм і проєктів, що забезпечують підвищення конкурентоспроможності, технологічне оновлення та розвиток виробничого потенціалу. Інвестиційна активність, у свою чергу, відображає ефективність і темпи досягнення очікуваних результатів інвестиційної діяльності, виступаючи її кількісним і якісним індикатором.

З позицій управлінського підходу інвестиційна діяльність та інвестиційна активність характеризуються різними рівнями управлінського впливу та завданнями у системі менеджменту підприємства.

Управління інвестиційною діяльністю має переважно операційний характер, оскільки спрямоване на практичну реалізацію інвестиційних процесів у межах поточної діяльності підприємства. До його основних функцій належать планування інвестиційних проєктів, бюджетування капітальних витрат, контроль виконання інвестиційних програм, а також підготовка звітності щодо здійснених інвестиційних операцій. Такий рівень управління зорієнтований на забезпечення раціонального використання ресурсів, дотримання термінів реалізації проєктів і мінімізацію фінансових ризиків.

Управління інвестиційною активністю, навпаки, має стратегічний характер і спрямоване на формування передумов довгострокового економічного зростання. Його ключовими завданнями є оптимізація норми інвестування, підвищення швидкості окупності інвестицій, стимулювання інвестиційної динаміки, збільшення частки інвестицій у структурі валового продукту, а також оцінка загального стану й ефективності інвестиційної діяльності підприємства. У цьому контексті управління інвестиційною активністю відображає здатність підприємства адаптуватися до змін зовнішнього середовища та формувати стратегічний потенціал розвитку.

Таким чином, операційне управління інвестиційною діяльністю забезпечує реалізацію конкретних проєктів і програм, тоді як стратегічне управління інвестиційною активністю визначає напрями, темпи та ефективність інвестиційного розвитку у довгостроковій перспективі.

Підходи до регулювання інвестиційної діяльності та інвестиційної активності суттєво різняться за характером впливу та механізмами реалізації.

Інвестиційна діяльність підлягає законодавчому регламентуванню, що визначає правові засади її здійснення, порядок формування та використання інвестиційних ресурсів, умови реалізації інвестиційних проєктів, гарантії захисту прав інвесторів.

Основу такого регулювання становлять нормативно-правові акти держави, зокрема закони, урядові постанови, податкові та фінансові інструменти стимулювання інвестицій. Таким чином, інвестиційна діяльність функціонує у межах чітко окреслених правових норм і процедур, які забезпечують її інституційну стабільність.

Інвестиційна активність, навпаки, формується переважно під впливом ринкової детермінації, тобто залежить від дії ринкових чинників: кон'юнктури попиту та пропозиції капіталу, динаміки прибутковості, рівня ризику, очікувань інвесторів, доступу до фінансових ресурсів. Вона є більш гнучкою категорією, що реагує на зміни макроекономічної ситуації, інвестиційного клімату та ділової впевненості економічних суб'єктів.

Розмежування інвестиційної діяльності та інвестиційної активності простежується також за часовим виміром їх прояву. Інвестиційна діяльність має переважно статичний характер, оскільки її результати оцінюються за підсумками певного звітного періоду — року, кварталу чи місяця. У межах цього підходу аналізується досягнутий рівень обсягів інвестування, структура вкладень і виконання планових показників. Інвестиційна активність, натомість, характеризується динамічним аспектом, адже відображає тенденції змін у часі — зростання або зниження обсягів інвестицій, темпи оновлення основних фондів, коливання інвестиційного попиту. Аналіз інвестиційної активності ґрунтується на виявленні трендів, циклічних закономірностей та коливань інвестиційних процесів у коротко- та довгостроковому періоді.

Таким чином, інвестиційна діяльність є більш стабільною та нормативно визначеною категорією, тоді як інвестиційна активність — динамічною, чутливою до змін зовнішнього середовища і ринкових імпульсів.

З позицій аналітичного підходу, дослідження інвестиційної діяльності та інвестиційної активності базується на використанні різних методів і показників, що відображають їх змістовну та функціональну специфіку.

Аналіз інвестиційної діяльності ґрунтується на застосуванні структурного та фінансово-економічного інструментарію, який дає змогу оцінити обсяги, джерела та ефективність використання інвестиційних ресурсів. До основних методів належать структурний аналіз інвестиційних потоків, аналіз джерел фінансування капіталовкладень, оцінювання ефективності інвестиційних проєктів із використанням показників чистої приведеної вартості (NPV), внутрішньої норми дохідності (IRR), а також портфельний аналіз, спрямований на оптимізацію структури інвестиційного портфеля. Такі методи переважно спираються на абсолютні показники — обсяги інвестицій, суму витрат, прибуток або грошові потоки, що вимірюються у вартісному виразі (гривнях чи доларах США).

Аналіз інвестиційної активності, у свою чергу, передбачає застосування динамічних і порівняльних методів оцінювання, що дозволяють визначити ступінь інтенсивності та результативності інвестиційних процесів. Основними інструментами виступають коефіцієнтний аналіз, який відображає рівень активності інвестування; трендовий

аналіз, що дає змогу виявити динаміку розвитку у часі; порівняльний аналіз між підприємствами або галузями; а також факторний аналіз, який визначає вплив окремих детермінант на зміну рівня інвестиційної активності. У цьому випадку переважно використовуються відносні показники – коефіцієнти, індекси, частки, темпи зростання.

Таким чином, аналітичний інструментарій дослідження інвестиційної діяльності орієнтований на оцінювання обсягів та ефективності інвестиційних ресурсів, тоді як аналітичні методи дослідження інвестиційної активності спрямовані на вимірювання динаміки, інтенсивності та результативності інвестиційних процесів.

З наукової точки зору, поняття «інвестиційна діяльність» та «інвестиційна активність» мають різні акценти у дослідженнях, що зумовлює відмінності у підходах до їх вивчення та оцінювання.

Інвестиційна діяльність здебільшого розглядається в контексті теоретико-методологічних засад, що передбачають обґрунтування її сутності, структури, системних зв'язків і механізмів реалізації. Науковий акцент робиться на теоретичному моделюванні інвестиційних процесів, формуванні методології управління інвестиціями, розробленні інституційно-правових основ та державної інвестиційної політики. У цій площині увага зосереджується на концептуальному осмисленні ролі інвестицій у забезпеченні економічного розвитку, визначенні принципів та інструментів їх регулювання.

Інвестиційна активність, навпаки, виступає переважно емпіричним і прикладним об'єктом дослідження. Її вивчення базується на статистичному аналізі, оцінюванні динаміки інвестиційних процесів, порівнянні показників між підприємствами або галузями, а також вимірюванні ефективності використання інвестиційних ресурсів. Цей напрям досліджень має переважно практичну спрямованість, оскільки дозволяє кількісно оцінити рівень інвестиційної активності та виявити чинники, що її стимулюють або стримують.

Таким чином, науковий акцент у дослідженні інвестиційної діяльності спрямований на концептуалізацію та моделювання, тоді як у дослідженні інвестиційної активності – на вимірювання, аналіз та порівняння реальних економічних процесів.

З позицій кількісного та якісного аналізу поняття «інвестиційна діяльність» і «інвестиційна активність» характеризуються певними відмінностями.

Інвестиційна діяльність відображає, насамперед, кількісні обсяги інвестування, що можуть доповнюватися якісними та стратегічними аспектами, такими як вибір пріоритетних напрямів інвестування, формування інвестиційної політики, визначення видів інвестицій та організація взаємодії з інвесторами. Вона охоплює процес реалізації інвестиційних рішень і управління ресурсами, спрямованими на забезпечення довгострокового розвитку підприємства.

Інвестиційна активність, у свою чергу, має більш виражений кількісний вимір, що знаходить відображення у таких показниках, як загальні обсяги інвестицій, частка прибутку, спрямована на інвестування, динаміка інвестиційних потоків, а також різні

коефіцієнти та індекси інвестиційної ефективності. Водночас вона включає якісні параметри, що характеризують швидкість реагування суб'єкта господарювання на зміни зовнішнього середовища, рівень його адаптивності та здатність ефективно трансформувати інвестиційні ресурси у конкретні результати діяльності.

Таким чином, інвестиційна діяльність може розглядатися як змістовна сторона інвестиційного процесу, тоді як інвестиційна активність – як його інтенсивність і результативність.

З авторської точки зору, *інвестиційна діяльність* – це цілеспрямований, системно організований процес формування, розподілу та використання інвестиційних ресурсів, спрямований на реалізацію стратегічних цілей розвитку підприємства чи економіки загалом. Вона охоплює сукупність управлінських, організаційних, фінансових і правових дій, пов'язаних із вибором пріоритетних напрямів інвестування, оцінкою ефективності проєктів, контролем їх реалізації та забезпеченням відтворювального характеру капіталу.

Інвестиційна активність – це інтегральна характеристика інтенсивності, результативності та динамічності процесів інвестування, що відображає рівень зацікавленості, готовності й здатності економічних суб'єктів до здійснення інвестиційних дій. Вона проявляється у масштабах, темпах та ефективності інвестиційної діяльності, відображаючи її фактичну реалізацію під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів економічного середовища.

Особливість авторського підходу полягає у концептуальному розмежуванні понять «*інвестиційна діяльність*» та «*інвестиційна активність*» на основі поєднання системно-управлінського й поведінково-мотиваційного підходів. На відміну від традиційних трактувань, інвестиційна діяльність розглядається як цілісний процес стратегічного управління інвестиційними ресурсами, тоді як інвестиційна активність – як інтегральна характеристика інтенсивності, результативності та готовності суб'єктів господарювання до інвестування. Такий підхід дозволяє поглибити розуміння взаємозв'язку між процесом формування інвестиційного потенціалу та фактичним рівнем його реалізації в економічній динаміці.

Інвестиційна діяльність та інвестиційна активність становлять взаємопов'язані підсистеми єдиного процесу інвестиційного розвитку підприємства. Інвестиційна діяльність виступає функціональною основою, що охоплює процеси планування, реалізації та управління інвестиційними проєктами, формування політики інвестування та забезпечення ресурсної бази. Вона визначає структуру, обсяги, напрями та інструменти інвестування.

Інвестиційна активність, своєю чергою, є результуючим проявом ефективності здійснення інвестиційної діяльності, який відображає інтенсивність, масштабність, динаміку та результативність інвестиційних процесів. Активність виступає показником того, наскільки ефективно функціонує система управління інвестиціями, і формує зворотний зв'язок для коригування інвестиційної політики.

Таким чином, у системі інвестиційного розвитку підприємства між цими категоріями існує причинно-наслідковий та зворотно-регулюючий зв'язок:

- Інвестиційна діяльність (причина) → формує умови, ресурси та напрями інвестування;
- Інвестиційна активність (наслідок) → характеризує рівень реалізації цих процесів та їх ефективність;
- Зворотний зв'язок → результати активності стають основою для вдосконалення стратегії, політики та механізмів діяльності.

Отже, інвестиційний розвиток виступає інтегральною категорією, що відображає синергію діяльності (процесу) та активності (результату), формуючи замкнений цикл управління інвестиційною системою підприємства.

Висновки. Проведене концептуальне розмежування понять «інвестиційна діяльність» та «інвестиційна активність» дало змогу уточнити їх змістове наповнення та визначити системно-функціональні відмінності між ними. Інвестиційна діяльність відображає цілісний процес управління ресурсами, спрямований на досягнення стратегічних цілей розвитку, тоді як інвестиційна активність характеризує динамічний рівень реалізації цього процесу, зумовлений інтенсивністю, ефективністю та мотиваційною готовністю економічних суб'єктів. З'ясовано, що активність є відображенням результативності діяльності, а отже, слугує показником реального стану інвестиційного середовища. Отримані результати створюють підґрунтя для подальших досліджень щодо формування механізмів активізації інвестиційних процесів на мікро-, мезо- та макrorівнях економіки.

Література

1. Бланк І. А. Управління інвестиціями підприємства. — Київ : Ельга, Ніка-Центр, 2001. — 448 с.
2. Гуляєва Н., Вавдійчик І. Інвестиційна активність підприємств: джерела відновлення // *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. — 2021. — № 138 (4). — С. 36–55. — DOI: [https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2021\(138\)03](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2021(138)03)
3. Державний комітет статистики України. Офіційний сайт. — URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>
4. Закон України «Про інвестиційну діяльність» № 1560-XII від 18.09.1991 // *Верховна Рада України*. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
5. Кривов'язюк І. В. Інвестиційна діяльність підприємства: сутність, методика аналізу та шляхи підвищення її ефективності // *Вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. — 2018. — № 31. — С. 83–90. — URL: <https://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/377>
6. Савіцька С. І. Значення інвестиційної діяльності для розвитку вітчизняної економіки // *Подільський вісник*. — 2024. — URL: https://journals.pdu.khmelnitskiy.ua/index.php/podilian_bulletin/article/download/321/284
7. Bond S., Van Reenen J. Microeconomic models of investment and employment // *Handbook of Econometrics*. — 2007. — Vol. 6A / Eds. J. J. Heckman, E. E. Leamer. — Amsterdam : Elsevier, 2007. — P. 4417–4498. — DOI: [https://doi.org/10.1016/S1573-4412\(07\)06065-5](https://doi.org/10.1016/S1573-4412(07)06065-5)
8. Damodaran A. *Investment valuation: Tools and techniques for determining the value of any asset*. — 3rd ed. — Hoboken : John Wiley & Sons, 2012.

9. Fazzari S. M., Hubbard R. G., Petersen B. C. Financing constraints and corporate investment // *Brookings Papers on Economic Activity*. — 1988. — № 1. — P. 141–206. — DOI: <https://doi.org/10.2307/2534426>.
10. Hubbard R. G. Capital-market imperfections and investment // *Journal of Economic Literature*. — 1998. — Vol. 36, No. 1. — P. 193–225. — URL: <https://www.jstor.org/stable/2564955>
11. Mayorova T., Shulga S., Yuzva I. Investment activity of business entities: Essence, factors of influence and modern tendencies // *Black Sea Economic Studies*. — 2020. — No. 49. — P. 46–52. — DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.49-8>

References

1. Blank, I. A. (2001). *Investment management of the enterprise*. Kyiv: Elga, Nika-Center.
2. Huliaieva, N., & Vavdiichyk, I. (2021). Investment activity of enterprises: Sources of renewal. *Visnyk of the Kyiv National University of Trade and Economics*, 138(4), 36–55. [https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2021\(138\)03](https://doi.org/10.31617/visnik.knute.2021(138)03)
3. State Statistics Service of Ukraine. (n.d.). *Official website*. Retrieved November 8, 2025, from <https://www.ukrstat.gov.ua>
4. Verkhovna Rada of Ukraine. (1991, September 18). *Law of Ukraine “On Investment Activity” No. 1560-XII*. Retrieved November 8, 2025, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
5. Kryvoviazuk, I. V. (2018). Investment activity of the enterprise: Essence, analysis methods, and ways to improve efficiency. *Bulletin of Kherson State University. Series: Economic Sciences*, 31, 83–90. <https://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/377>
6. Savytska, S. I. (2024). The importance of investment activity for the development of the domestic economy. *Podilian Bulletin*. Retrieved November 8, 2025, from https://journals.pdu.khmelnytskyi.ua/index.php/podilian_bulletin/article/download/321/284
7. Bond, S., & Van Reenen, J. (2007). Microeconomic models of investment and employment. In J. J. Heckman & E. E. Leamer (Eds.), *Handbook of Econometrics* (Vol. 6A, pp. 4417–4498). Elsevier. [https://doi.org/10.1016/S1573-4412\(07\)06065-5](https://doi.org/10.1016/S1573-4412(07)06065-5)
8. Damodaran, A. (2012). *Investment valuation: Tools and techniques for determining the value of any asset* (3rd ed.). John Wiley & Sons.
9. Fazzari, S. M., Hubbard, R. G., & Petersen, B. C. (1988). Financing constraints and corporate investment. *Brookings Papers on Economic Activity*, 1988(1), 141–206. <https://doi.org/10.2307/2534426>
10. Hubbard, R. G. (1998). Capital-market imperfections and investment. *Journal of Economic Literature*, 36(1), 193–225. <https://www.jstor.org/stable/2564955>
11. Mayorova, T., Shulga, S., & Yuzva, I. (2020). Investment activity of business entities: Essence, factors of influence and modern tendencies. *Black Sea Economic Studies*, 49, 46–52. <https://doi.org/10.32843/bses.49-8>

Levchenko O., postgraduate student
National University of Food Technologies

ENTERPRISE INVESTMENT ACTIVITY AND INVESTMENT PERFORMANCE: THEORETICAL AND METHODOLOGICAL DISCREPANCIES AND INTERRELATIONSHIP

The article substantiates the conceptual foundations for distinguishing between the concepts of investment activity and investment performance within the framework of an enterprise's investment development system. Based on a critical analysis of domestic and international scholarly approaches, it is

determined that the lack of a unified interpretation of these categories leads to methodological uncertainty in the assessment of investment processes. The essence of the concepts is clarified: investment activity is defined as a purposeful, systematically organized process of forming, allocating, and utilizing investment resources aimed at achieving the strategic development goals of an enterprise or the economy as a whole; whereas investment performance is considered an integrated characteristic reflecting the intensity, effectiveness, and dynamism of investment processes, as well as the level of interest, readiness, and capability of economic entities to undertake investment actions. Investment activity primarily reflects the quantitative volumes of investment, which may be complemented by qualitative and strategic aspects such as the selection of priority investment areas, the formation of investment policy, the determination of investment types, and the organization of interaction with investors. Investment performance, in turn, has a more pronounced quantitative dimension, which is reflected in such indicators as total investment volumes, the share of profit allocated to investment, the dynamics of investment flows, as well as various coefficients and indices of investment efficiency. A causal relationship between these categories is substantiated: activity functions as a process, while performance represents the result of its implementation. A generalized framework for the interaction between investment activity and investment performance as elements of an integrated system of enterprise investment development is proposed. The author's approach to structuring these concepts provides a more precise methodological basis for analyzing investment processes and developing strategies to enhance the investment performance of enterprises.

Keywords: *investment activity, investment performance, investment development, enterprise, investment strategy, investment efficiency.*